

ingediend op **1612** (2022-2023) – Nr. 3
29 maart 2023 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs
uitgebracht door Kathleen Krekels

over het ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet basisonderwijs
van 25 februari 1997,
de Codex Secundair Onderwijs
van 17 december 2010
en het decreet van 9 maart 2018
betreffende het deeltijds kunstonderwijs,
wat betreft het gebruik van persoonsgegevens
in het basisonderwijs, het secundair onderwijs
en het deeltijds kunstonderwijs

Documenten in het dossier:

1612 (2022-2023) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendementen

**Vlaams
Parlement**

Samenstelling van de Commissie voor Onderwijs:

Voorzitter: Karolien Grosemans.

Vaste leden:

Arnout Coel, Koen Daniëls, Karolien Grosemans, Kathleen Krekels, Annabel Tavernier;
Roosmarijn Beckers, Jan Laeremans, Kristof Slagmulder;
Loes Vandromme, Hilâl Yalçın;
Jean-Jacques De Gucht, Gwendolyn Rutten;
Johan Danen, Elisabeth Meuleman;
Hannelore Goeman.

Plaatsvervangers:

Marius Meremans, Axel Ronse, Nadia Sminate, Kris Van Dijck, Katja Verheyen;
Leo Pieters, Els Sterckx, Sam Van Rooy;
Katrien Schryvers, Brecht Warnez;
Els Ampe, Tom Ongena;
Stijn Bex;
Steve Vandenbergh.

Toegevoegde leden:

Kim De Witte.

INHOUD

I.	Toelichting door minister Ben Weyts	4
1.	Beleidscontext.....	4
2.	Inhoud van het ontwerp van decreet	4
II.	Bespreking.....	5
1.	Tussenkomen van de leden	5
1.1.	Koen Daniëls	5
1.2.	Elisabeth Meuleman.....	5
2.	Antwoorden van minister Ben Weyts.....	5
3.	Bijkomende vragen en antwoorden.....	6
III.	Stemming.....	7
1.	Artikelsgewijze stemming.....	7
2.	Stemming over het geheel.....	7
	Gebruikte afkortingen	8
	Tekst aangenomen door de commissie.....	9

Op 23 maart 2023 besprak de Commissie voor Onderwijs het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 en het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs, wat betreft het gebruik van persoonsgegevens in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs.

I. Toelichting door minister Ben Weyts

1. Beleidscontext

Minister *Ben Weyts* wijst erop dat het een belangrijk ontwerp van decreet is, dat kadert in een aantal beleidsprioriteiten van deze regeerperiode. Ten eerste gaat het over de strijd tegen planlast en onnodige schoolkosten. Door dit ontwerp van decreet zullen scholen van het secundair onderwijs bijvoorbeeld de foto van de identiteitskaart van leerlingen kunnen gebruiken en hebben de ouders op die manier minder individuele kosten. Dat moest decretaal worden geregeld.

Ten tweede bouwt het ontwerp van decreet ook aan een juridisch onderbouwde dienstverlening voor de digitale registratie van leerlingengegevens door de scholen, wat ook planlast vermijdt.

Ten derde is het ontwerp van decreet ook het gevolg van enkele evoluties van de regelgeving op het vlak van persoonsgegevens. Volgens de minister is het belangrijk om de scholen voldoende rechtszekerheid te bieden. Een dergelijke detailregelgeving is absoluut geen zegen in het kader van de administratieve druk. Met dit ontwerp van decreet wil de minister de scholen ontzorgen door op Vlaams niveau een sterk juridisch kader te maken.

2. Inhoud van het ontwerp van decreet

Artikel 2 en 5 gaan over de noodzakelijke toevoeging van de melding van gegevens in de administratieve toepassing voor het uitwisselen van leerlingengegevens bij inschrijving tussen scholen en de Vlaamse overheid. Dat gaat over identificatiegegevens zoals nationaliteit en het identificatienummer, het rijksregisternummer of eventueel het BIS-nummer van de leerling.

Artikel 3, 4, 6 en 7 zijn technisch en komen er op vraag van de Raad van State. Op verschillende plaatsen wordt toegevoegd dat de registratie van leerlingen in het gewoon basisonderwijs en het secundair onderwijs moet gebeuren volgens de regels opgenomen in het decreet.

In artikel 5 wordt verduidelijkt dat de registratie van een inschrijving van een leerling in Discimus binnen zeven kalenderdagen of uiterlijk bij de start van de lesbijwoning moet gebeuren. In hetzelfde artikel wordt de mogelijkheid gecreëerd voor de scholen om de foto op de identiteitskaart van leerlingen te gebruiken om leerlingen te identificeren. Een school kan dat enkel doen na toestemming van de betrokken persoon en nadat de school de leerling heeft geïnformeerd over het wettelijke kader. De foto kan ook niet onbeperkt worden gebruikt, maar kan alleen worden geraadpleegd door personeelsleden of stagiairs die op de school werken in het kader van hun schoolopdracht.

Er is expliciet in het ontwerp van decreet opgenomen dat de foto niet gebruikt mag worden voor automatische gezichtsherkenning, wat ook een vraag was van de VTC. De minister wijst er ook nog op dat het gebruiken van de foto een mogelijkheid is voor scholen maar geen verplichting.

Hij hoopt met deze maatregel de scholen opnieuw te kunnen ontzorgen en te kunnen ontlasten van zowel enkele administratieve taken als schoolkosten. Hij wijst er ook op dat artikel 5 enkel geldt voor het secundair onderwijs. Voor het lager onderwijs is die mogelijkheid minder nuttig omdat kinderen nog fel veranderen en kinderen jonger dan 12 jaar niet verplicht zijn om een identiteitskaart te hebben.

Tot slot meldt de minister nog dat de Raad van State erop gewezen heeft dat er een extra rechtsgrond nodig was voor de registratie van aan- en afwezigheden in het dko. Die gegevens zijn belangrijk omdat het dko werkt met regelmatige aanwezigheden, waarvan niet alleen de omkadering afhangt, maar ook de mogelijkheid voor een student om een diploma te behalen.

II. Bespreking

1. Tussenkomen van de leden

1.1. Koen Daniëls

Koen Daniëls vat samen dat een aantal zaken decretaal worden geregeld die voortvloeien uit de noden in het onderwijs. Om een rechtsgrond te hebben, gebeurt dat in overeenstemming met de privacyregels.

De planlast wordt verlaagd, bijvoorbeeld doordat de foto van de identiteitskaart kan worden gebruikt in het secundair onderwijs. De spreker verwijst naar de machtiging van AGODI voor het bewerken van persoonsgegevens in Discimus voor het deeltijds kunstonderwijs. Er zijn veel meer databanken en dat moet ook op schoolniveau worden geregeld.

Daarnaast zijn er een aantal technische amendementen, stipt de spreker aan. De correcties betreffen louter een wijziging van de wetshistoriek in het kader van het coördineren van de artikelen. Inhoudelijk wordt er niets gewijzigd aan het ontwerp van decreet, benadrukt de spreker.

1.2. Elisabeth Meuleman

Elisabeth Meuleman verwijst naar drie opmerkingen van de Vlor op het voorontwerp van decreet: een over de maximale bewaartermijn, een andere over de aanwezigheid van een verwerkingsverantwoordelijke en ten slotte dat het schoolbestuur verantwoordelijk was voor het verwerken van de identiteitsfoto. Werden die opmerkingen meegenomen?

2. Antwoorden van minister Ben Weyts

Minister *Ben Weyts* antwoordt dat de eerste opmerking al werd besproken. Ook aan de laatste opmerking werd tegemoetgekomen. De bewaartermijn wordt opgenomen in een serieregister en komt niet in het decreet. Een artikel van het Bestuursdecreet bepaalt immers dat er voor elke categorie van bestuursdocumenten beheersregels worden opgesteld die onder meer een bewaartermijn bevatten. Het is naar die beheersregels dat wordt verwezen. De bewaartermijn bedraagt dertig jaar. Dat is nodig om een vlot schooltraject te kunnen garanderen en moet toestaan om het schooltraject van een leerling voldoende lang te kunnen reconstrueren, bijvoorbeeld bij leerlingen die een tijd in het buitenland hebben gestudeerd. Er zijn steeds meer zulke casussen waarbij mensen op zoek gaan naar bewijzen van hun schoolloopbaan en dat gebeurt alsmaar later, schetst de minister.

3. Bijkomende vragen en antwoorden

Gwendolyn Rutten verduidelijkt dat het een bestaande praktijk is waarvoor nu een decretale basis is gevonden. Het is technisch in orde. Open Vld zal voor het ontwerp van decreet stemmen, maar wil toch het advies van de GBA afwachten voor het ontwerp van decreet in de plenaire vergadering wordt besproken.

Volgens *Thijs Verbeurgt* zijn er in de onderwijsadministratie vaak verschillende bewaartermijnen. Hij vraagt of er is gekeken naar mogelijkheden om de termijnen te aligneren. Is er een kader voor het bewaren van gegevens die werden verworven tussen de aanmelding en de inschrijving?

Scholen beschikken over steeds meer data en databeveiliging is dan ook cruciaal. Worden scholen daarin verder ondersteund?

Loes Vandromme geeft aan dat haar fractie een dergelijk ontwerp van decreet altijd zal goedkeuren. Als het geagendeerd wordt in de plenaire vergadering, verwacht haar fractie dat er ook een advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit aan verbonden is. Ze sluit zich aan bij de andere opmerkingen die al gemaakt werden.

Minister *Ben Weyts* stipt aan dat het gaat om een bewaartermijn voor de administratie, niet voor de scholen. Die brengt dus geen extra planlast met zich mee.

Data worden vanaf de inschrijving ingevoerd. In het ontwerp van decreet wordt daar geen termijn opgeplakt maar wordt naar het Bestuursdecreet verwezen, met het oog op uniformiteit van de diverse bewaartermijnen.

Databeveiliging vindt de minister interessant. In het verleden werden scholen gehackt, waarna de overheid extra ondersteuning geboden heeft. De belangrijkste waren de Digisprong en de versterking van de ICT-coördinatoren. Sindsdien werden er geen klachten of incidenten meer geregistreerd, maar die zullen zich in de toekomst ongetwijfeld nog voordoen, verwacht de minister.

Wat de GBA betreft had de Vlaamse Regering de gewoonte om alleen advies te vragen aan de VTC, ook voor andere beleidsdomeinen dan Onderwijs. Uit een arrest van het Grondwettelijk Hof van eind februari 2023 blijkt dat een advies van de GBA toch nodig is. Dat zorgt voor vertraging en dat is niet uniek voor Onderwijs. Het is kenmerkend voor de Belgische complexiteit, want het enige probleem is dat de VTC niet op Europees niveau erkend is. Het is in dit geval onwaarschijnlijk, maar de minister wil vermijden dat het decreet wordt aangevochten. In afwachting van reglementering van de VTC werd daarom een advies aan de GBA gevraagd, die de behandeling van het ontwerp van decreet heeft geagendeerd op 31 maart. De minister verwacht geen grote problemen. Het advies wordt verwacht voor de definitieve goedkeuring door de plenaire vergadering.

Thijs Verbeurgt vraagt zich af of de gegevensverzameling gebeurt op het moment van inschrijving en dus niet op het moment van aanmelding. De Vlor wijst er in zijn advies op dat scholen die via een aanmeldingssysteem werken, ook al gegevens verzamelen op het moment van de start van de aanmeldingsprocedure. De spreker vraagt zich af of hij goed begrepen heeft dat die aanmeldingsgegevens dus nog niet gevat worden.

Minister *Ben Weyts* gaat ervan uit dat het inderdaad gaat om het moment van inschrijving.

III. Stemming

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1 en 2

Artikel 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 3

Amendement 1 wordt aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 4

Amendement 2 wordt aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 5

Artikel 5 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 6

Amendement 3 wordt aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 7

Amendement 4 wordt aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 8 en 9

Artikel 8 en 9 worden zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

2. Stemming over het geheel

Het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 en het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs, wat betreft het gebruik van persoonsgegevens in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs wordt aangenomen met 13 stemmen.

Karolien GROSEMANS,
voorzitter

Kathleen KREKELS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AGODI	Agentschap voor Onderwijsdiensten
dko	deeltijds kunstonderwijs
GBA	Gegevensbeschermingsautoriteit
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad
VTC	Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Art. 2. In artikel 21 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, vervangen bij het decreet van 15 juni 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid wordt de volgende zin toegevoegd:

“Om de leerlingen uniek te kunnen identificeren bij de registratie van de inschrijving in de administratieve toepassingen voor het uitwisselen van leerlingengegevens tussen scholen en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, registreert een school de volgende gegevens van de leerling als die beschikbaar zijn:

1° de identificatiegegevens;

2° de nationaliteit;

3° het identificatienummer of rijksregisternummer.”;

2° tussen het eerste en het tweede lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap zijn de verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens, vermeld in het eerste lid. De maximale bewaartermijnen voor gegevens als vermeld in het eerste lid die worden bewaard conform artikel 5, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming, worden vastgelegd in beheersregels als vermeld in artikel III.81, §2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Bij het bepalen van die bewaartermijnen wordt rekening gehouden met het kunnen garanderen van een vlot schooltraject.”.

Art. 3. In artikel 37/8, §4, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 4 februari 2022, wordt tussen het tweede en het derde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De registratie gebeurt conform artikel 21.”.

Art. 4. In artikel 37/45, §4, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 februari 2022, wordt tussen het tweede en het derde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De registratie gebeurt conform artikel 21.”.

Hoofdstuk 3. Wijziging van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Art. 5. In de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, deel III, titel 2, hoofdstuk 6, wordt een artikel 123/7/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 123/7/1. Een school registreert elke inschrijving binnen zeven kalenderdagen, uiterlijk op de eerste dag van de effectieve lesbijwoning, in de administratieve toepassingen voor het uitwisselen van leerlingengegevens tussen scholen en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, met vermelding van de volgende informatie:

- 1° de datum en het tijdstip van de inschrijving;
- 2° de datum van de voorziene start van de lesbijwoning;
- 3° de administratieve groep waarvoor de leerling is ingeschreven.

Om de leerlingen uniek te kunnen identificeren bij de registratie van de inschrijving in de administratieve toepassingen voor het uitwisselen van leerlingengegevens tussen scholen en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, registreert een school de volgende gegevens van de leerling als die beschikbaar zijn:

- 1° de identificatiegegevens;
- 2° de nationaliteit;
- 3° het identificatienummer of rijksregisternummer.

De bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap zijn de verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens, vermeld in het eerste en tweede lid.

De maximale bewaartermijnen voor gegevens als vermeld in het eerste en tweede lid die worden bewaard conform artikel 5, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming, worden vastgelegd in beheersregels als vermeld in artikel III.81, §2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Bij het bepalen van die bewaartermijnen wordt rekening gehouden met het kunnen garanderen van een vlot schooltraject.

Om een leerling te kunnen identificeren, kan een schoolbestuur de identiteitsfoto van een leerling op een identiteitskaart verzamelen. Een school kan die mogelijkheid toepassen na toestemming van de betrokken personen. Het schoolbestuur is verwerkingsverantwoordelijke. De foto wordt bewaard gedurende de periode dat de leerling schoolloopt op de school of ingeschreven is in de school. De identiteitsfoto kan alleen worden geraadpleegd door personeelsleden of stagiairs bij de uitvoering van de schoolopdracht van het personeelslid of de stagiair. De verzamelde foto's mogen niet worden gebruikt voor automatische gelaatsherkenning.”.

Art. 6. Aan artikel 253/3, §2, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019 en gewijzigd bij het decreet van 4 februari 2022, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De registratie gebeurt conform artikel 123/7/1.”.

Art. 7. Aan artikel 253/34, §2, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019 en gewijzigd bij het decreet van 18 februari 2022, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De registratie gebeurt conform artikel 123/7/1.”.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs

Art. 8. In artikel 49 van het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt tussen het woord “bezorgt” en de zinsnede “1° de naam, de voornaam en het adres” de zinsnede “met het oog op het uniek identificeren van de leerlingen, het controleren van de toelatingsvoorwaarden en het toekennen van middelen” ingevoegd;

2° aan het eerste lid wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“7° de aan- en afwezigheden bij de leeractiviteiten.”;

3° er wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het Agentschap voor Onderwijsdiensten, vermeld in het eerste lid, is de werkingsverantwoordelijke voor de gegevens, vermeld in het eerste lid. De maximale bewaartermijnen voor gegevens als vermeld in het eerste lid die worden bewaard conform artikel 5, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming, worden vastgelegd in beheersregels als vermeld in artikel III.81, §2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Bij het bepalen van die bewaartermijnen wordt rekening gehouden met het kunnen garanderen van een vlot leertraject.”.

Hoofdstuk 5. Inwerkingtreding en toepassingsgebied in de tijd

Art. 9. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2023.

Artikel 8 heeft uitwerking met ingang van 1 september 2021.